

Meer aandacht voor stotteren door Oscartilm 'The King's Speech'

SPREKEN EENKOP

door ANITA ZIJLSTRA

BAARN - Geen stotteraar zal vandaag de dag knikers in zijn mond stoppen om maar vloeiender te kunnen spreken. Toch doen zij er alles aan om net als koning George VI af te komen van hun hinderlijke spraakstoornis, die psychische en sociale problemen met zich meebrengt.

Met het huidige wetenschappelijke inzicht komt de grootste hakenbaar een heel eind. Net als de Britse vorst zullen de meesten er nooit helemaal van afkomen maar met behulp van goede therapie kunnen ze er wel meer leren omgaan, zegt logopedist en stottertherapeut Coen Winkelman.

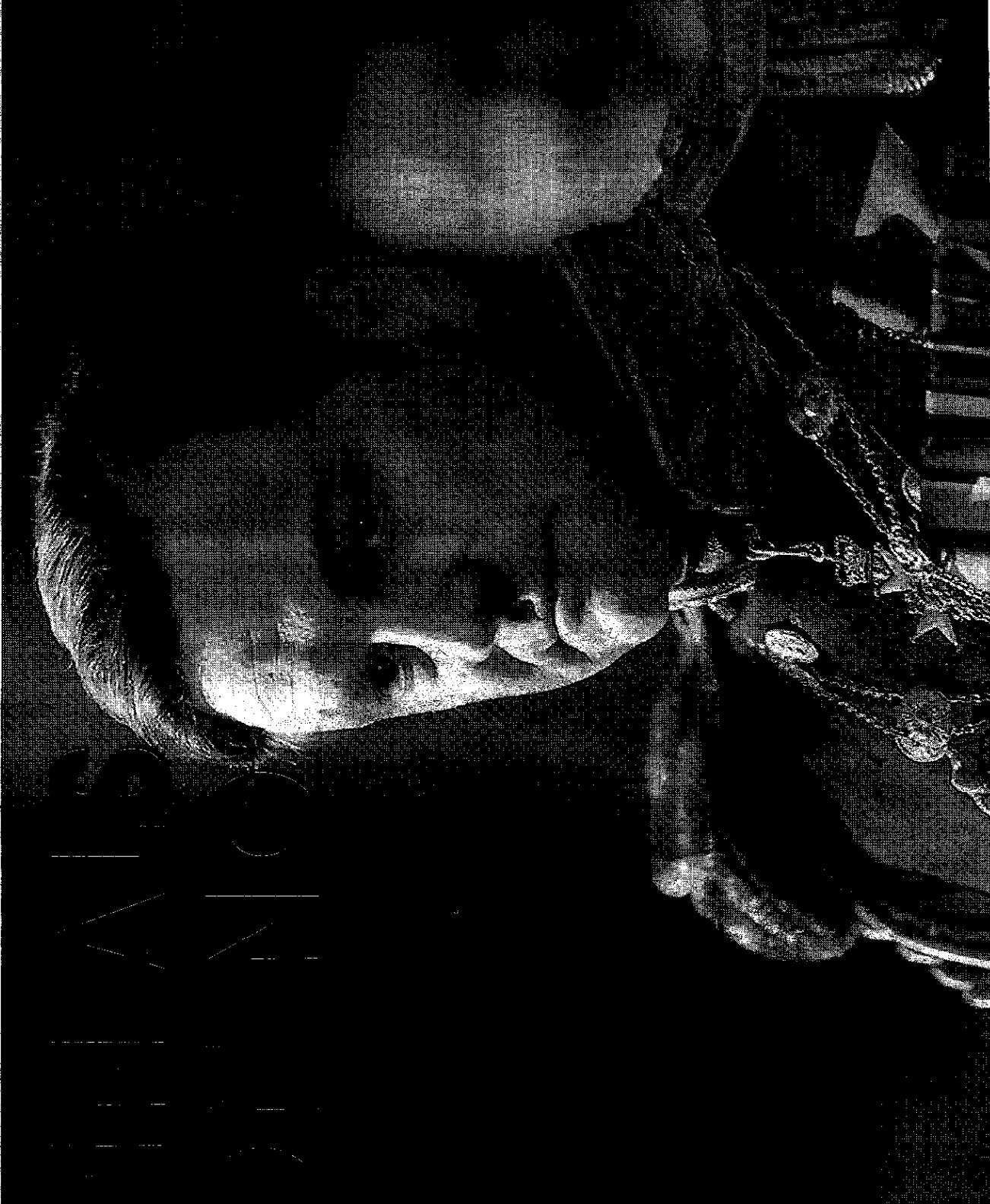
Door de kaskraker *The King's Speech*, die met maar liefst vier Oscars is uitgeroepen tot beste film van het jaar, laait de discussie over stotteren weer op. Een goede aanleiding, meent Coen Winkelman, want achter de sornis lachvak-

• *Colin Firth slaapt met zijn rol als de stotterende George VI een Oscar in de wacht.*

FOTO: THE WENSTEIN COMPANY

• *Logopedist en stottertherapeut Coen Winkelman: „In deze snelle maatschappij heeft het allerminst gemakkelijk.”*

FOTO: ALDO ALLESSE

achter de soms lachwekkende spraaktoornis, waaraan naar schatting een procent van de bevolking lijdt, gaat veel leed schuilt, weet Coen Winkelman.

Scans

„Voor het uitspreken van een klank worden er wel 120 spiertjes aangestuurd vanuit de hersenen. Bij stotterende sprekers echter wordt deze signaaloverdracht verstoord. Dit zogeheten neurologisch musculair finingsprobleem kan inmiddels worden aangetoond met scans, dus het is in tegenstelling tot wat nog weleens wordt gedacht absoluut geen louter psychische aandoening. In de sociale omgang is stotteren natuurlijk wel een groot probleem. Stotteraars hebben dan ook maar één wens: vloeiend leren spreken.”

Goede individuele begeleiding is daarbij belangrijk, onderstreept de logopedist. „Net als in de film, waarin George VI intensieve therapie krijgt van zijn eigenzinnige spraakcoach Lionel Logue. De koning

speelde het uiteindelijk toch maar klaar om aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog het Britse volk rustigen overtuigend toe te spreken! Tegenwoordig is de professionele behandeling gericht op het aanleren van spreektechnieken en op de aanpak van de psychische belemmeringen. De angst om te stotteren weer-

houdt velen er immers van te spreken. Ze zeggen zo min mogelijk of vertonen vermijdingsgedrag.”

Dus wordt er eerst geleerd te durven stotteren, er niet tegen te vechten. „Je ziet meteen hoe de spanning dan wegvalt. Dan kun je met bepaalde technieken een stapje verder gaan door te gaan aanleren langza-

mer te gaan spreken, ofwel lossen te gaan stotteren, zodat het accent niet op bijvoorbeeld

beeld die vervelende p's, b's en k's komt te liggen. Ja, je zou ook naar andere woorden kunnen gaan zoeken, maar dat is ook vermoeiend, hoor. Vind in een zaken gesprek maar eens snel een synoniem voor 'kardaster'. Velen zullen blijven steken op kkkkkk-aaaaa...” Hij schiet in de lach. „Er bestaat een leuk grapje: Meneer, heeft u een kwartiertje? Ik wil even vijf minuten met u praten! Humor kan goed werken, maar alle gekheid op een stokje, in deze snelle maatschappij heeft een stotteraar het allerminst gemakkelijk.”

Dus dat geldt vast ook in het dagelijks leven voor artiesten als Ronald en Miss Montreal. „Grappig hè, zingen doe je met een ander deel van je hersenen dan spreken. Daarom kunnen stotterende sprekers ook zon-

der problemen optreden. Fluistren gaat overigens ooh heel goed, net als tegen diere spreken. Maar daar komt weer het psychische aspect om te hoek kijken: beesten lachen je niet uit. Met kinderen prate gaat vaak ook zonder te hakken, net als hardop denken. Alles valt of staat met het zelfbeeld dat iemand heeft. Daarom zijn bemoeiding en het geven van zelfvertrouwen belangrijk in de therapie.”

Hardnekkig

Coen Winkelman betrewt het dat er zo vaak nog vals verwachtingen worden geschapen. „Beenhazen durven te beweren dat ze stotteraar definitief van hun stoornis kunnen afhelpen, soms zelfs binnen twee of drie weken. Maar er bestaat echt geen enkele methode die dat kan garanderen. Stotteren is een hardnekkige spraakstoornis. www.stotteren.nl